

Library of Congress Washington, D. C. AMERICAN FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

VESTI IZ SLOVENIJE

KAKO ZIDAJO. — Komunistični listi sami poročajo, da so v Vitomarcih pri Ptuj tako zgradili zadržni dom, ki so ga naročili komunistični gospodarji. Delavci so začeli delati opeko in je naredili 41,000 kosov. Delali so trije. Niso pa nikjer mogli dobiti drva ali drugega krpiva, da bi to opeko zgali. Tudi niso dobili slame, da bi pokrili barak in shranili napravljeno opeko. Opeka je ostala v dežju in snegu pod milim nebom in pokvarilo se je 19,000 kosov. Kaj sedaj? Odbor za gradbo zadružnega doma je bil kaznovan z denarno kaznijo.

PESNIK IGO GRUDEN UMRL. — Dne 29. novembra je v Ljubljani umrl pesnik Dr. Igo Gruden. Rodil se je 18. aprila 1893 v Nabražini pri Trstu. V šole je hodil v Gorici, na Dunaju, v Gradcu in v Pragi, kjer je promoviral za doktorja prava. Sodeloval je pri Slovani in Ljubljanskem zvonu. Izdal je več zbirki pesmi. Med vojno so ga fašisti preganjali, ko se je vrnil, se je nagnil k titovskimi partizanom, zadnji čas pa je bil v nemilosti pri njih. Ob smrti mu seveda pojo zopet slavopojke.

VINOGRADNIKE SOCLJALIZIRAJO. — Z velikim pomolom in zabuhlostjo se zbirajo v Jugoslavijo so komunistični oblastniki sklicali prvi vinogradniški kongres zasavskega vinogradništva. Sam minister za poljedelstvo je prisel. Pa ni govoril o vinogradih ampak o komunistični gospodarski politiki. Drugi govorniki so napovedovali zlato dobo našim dolenjskim vinogradnikom. Konec in zaključek kongresa je bil pa ta, da so se morali vinogradniki zavezati, da bodo vnaprej gospodarili po komunističnih načrtih in odredbah komunističnih oblasti. Kmetje bodo morali sami obnavljati državne trsnice v "soglasju z vinogradniškim obnovitvenim planom." Kmetje so se morali zavezati, da bodo "podprli delo v zvezi z inventarizacijo in razpisno organizacijo vinogradništva." Zavezati so se morali, da bodo vse razpoložljive količine vinskega pridelka izročili državnim odkupnim podjetjem. In končno so kongresniki sprejeli resolucijo.

Trl na dan Peter Kopriva je dobro povedal, da vsak dotok sveže domače krvi požiivi ameriško slovenstvo in podaljša naše narodno življenje. Zato bi morali nove Kanadce in Amerikance pristočno pozdraviti in jih sprejeti z odprtimi rokami.

To naj bi imel pred očmi sopotniški tisk, pravi Peter Kopriva, ne pa blatiti in psovati naših slovenskih beguncev. Ta stališče sopotniškega tiska je he samo neslovensko, ampak je tudi nedemokratično, ne h umanitarno in — kratkovidno.

Sopotniki ne bodo ustavili naselitve beguncev. Ampak, ko bodo prišli ti enkrat sem, takrat bodo pa z njimi, da bi pristopali v njih organizacije, še naročili na sopotniški list. Upamo, da bodo begunci dobro premislili, predno bodo nasledili njih sedanjim klevetnikom.

Župan in predsednik mestnega sveta v Berlinu sta socialisti Berlin. — Novo izvoljeni občinski svet mesta Berlina je izvolil za svojega predsednika g. Otona Suhr, socialista, za župana pa Ernesta Reuter, ki je takoj obsodil rusko blokado Berlina kot nečloveško in izjavil, da mora berlinsko prebivalstvo vztrajati v svojem delu, ki naj Berlinu zopet izvaja svobodo in neodvisnost. Komunisti seji niso prisostvovali.

Ne odlašajte! Nabavite si BESEDNIAK DR. KERN dokler je še zaloga. Naročite ga lahko v naši upravi. Pošljemo tudi po pošti, če pošljete \$5.25 ameriških dolarjih. Ameriška Domovina 6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, O. U. S. A.

NOVI GROBOVI Nemiri in upori črncev v Južni Afriki

Frank Ribarich Sinoči ob 7:45 je umrl n svojem domu Frank Ribarich, star 66 let, stanoval je a 14818 Sylvia Ave. Doma je bil iz sela Garšnica na Hrvaškem odkoder je prišel v Ameriko pred 48 leti. Zadnjih sedem let je živel v Clevelandu, poprej pa v Uniontown, Pa. Tukaj zapuša žalujčo soprogo Anna, rojena Určič, sina Philip, hčeri Mrs. Anna Salinger in Mrs. Rose Finney, sinove, Johna v New Orleans, Franka v Youngstown, Andrew v Uniontown in Joseph, v New York hčer Mrs. Mary VamBell in v Wheeling, W. Va. Mrs. Martha Graham. Pogreb bo iz pogrebnega zavoda Aug. F. Svetek, 478 E. 152d St. Čas pogreba bomo še objavili.

Slavo Braskich Nenadoma je umrl Slavo Braskich iz 2825 Monroe Ave. v soboto zjutraj. Star je bil 61 let. Bil je rodom iz Dalmacije, prišel je v Ameriko leta 1910. Bil je vdovec Zapuša sina Mike, hčere Mrs. Mildred Griggs, Mrs. Carmelia Norris, Miss Catherine in Frances, vnukle in brata John Braskich, ki je predsednik dr. Dalmatinsko društvo, pri katerem je bil pokojni tudi član. Truplo leži v Grdinovem pogrebem zavodu na St. Clair odkoder bo pogreb v torek popoldne ob dveh na West Park.

Marijana Krampel Po kratki in mučni bolezni je preminula na svojem domu na 897 E. 237 St., Euclid, O., dobro poznana Marijana Krampel, prej Janša stara 68 let. Tukaj zapuša sinove, Anton Jansa, Stanley in Tony Krampel, hčeri, Mrs. Olga Kemp in Mrs. Sylvia Dežman, 6 vnukov, 4 pravnuke ter več sorodnikov. Rojena je bila v občini Polhovgradec vas Briše, kjer zapuša hčer Francko Jansa in več sorodnikov. Tukaj je bivala 42 let in je bila članica Pod. 49 SZZ. Pogreb bo v torek zjutraj ob 8:45 uri iz Želetovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida ob 9:30 uri in na to na pokopališče Kalvarija.

Mamie Kukanya V St. Lukes bolnišnici je preminula Mamie Kukanya, rojena Marinšek, stara 51 let stanujoča na RFD No. 3 Munson Rd., Mentor, O. Tukaj zapuša soproga Frank, hčeri Mamie omož. Nader in Frieda ter več sorodnikov. Rojena je bila v Smihel pri Postojni kjer zapuša sestro Frances. V Braziliji ima sestro Antonia in več sorodnikov. Pogreb bo v sredo zjutraj ob 8:45 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 458 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 uri in na to na pokopališče Kalvarija.

5 mrtvih v avijonski nesreči Indianapolis, Indiana. — Tu je zgorel mali mornariški avijon kmalu potem, ko se je dvignil na letališču. Pet ljudi se je pri tem smrtno ponesrečilo.

Lausche pred legislaturo Columbus, Ohio. — V ponedeljek ob 8 uri zvečer bo skupna seja legislature za Ohio in takrat bo novi governor Lausche dal svojo prvo izjavo ter obrazložil svoj program za prihodnje leto. Pričakujejo, da bo Lausche v tej izjavi konkretiziral 9 točk svojega delovanja, katerih se je le na splošno dotaknil v svojem govoru ob priliki ustoličenja.

Acheson odobren v senatu Washington. — Zunanji politični odbor senata je soglasno odobril imenovanje Dean Achesona za federalnega tajnika za zunanje zadeve.

Bevin dobil popolno zaupnico za svojo politiko v Palestini

London. — Celokupna vlada Velike Britanije je odobrila politiko Bevinu v Palestini. Bevin je dal obširno poročilo zakaj smatra, da je ravnanje države Izraela grožalo mir na prednjem vzhodu, zakaj je britanska vlada poslala čete v Egipt in Trans-Jordan in zakaj je postavila močne zračne patrulje ob vseh mejah Palestine. Kabinet je razpravljal o Bevinovem poročilu štiri ure, je končno v večletni odobrili Bevinovo ravnanje ter obljubil, da bo v celoti podpiral njegovo poročilo v parlamentu.

Velika Britanija ima važne stateške interese na prednjem vzhodu. Njena straža ob Suezu in njene pozicije v vzhodnem Sredozemskem morju so v igri. Velika Britanija misli, da je v njenem kakor tudi v ameriškem interesu, da te pozicije brani do konca z močno politiko proti politiki izraelske države, ki je od vsega začetka močno proti-britanska. V igri so veliki naravni izvori olja, ki je važno vso situacijo v Aziji in severno-vzhodni Afriki. To olje je v Arabski zemlji. Če bi Velika Britanija ne branila arabskih držav proti napadam Izraela, bi lahko te delale nedogledne težave britanskim uradom in strazam ob Suezu in vzhodnem Sredozemlju. Promet med Anglijo in Indijo bi bil ogrožen.

Bevin ima za svoje stališče tudi javno mnenje odkar so bili v Izraelu sestreljeni britanski avijonci, ker noben Anglež ne govori o drugem kot o nasilnosti Judov. Tako je porastlo proti-judovsko razpoloženje, ki je bilo v Britaniji skoro nepoznano. Splošno Britance samo skrbi, kako bi prišli zopet na isto linijo z USA. Prepričani so, da je USA šla v svojem podpiranju judovskih interesov predač, da bi se moralo složno braniti in uveljaviti stališče kakršno je uradno bilo proglašeno kot stališče Zveze Narodov in preprečiti judovske napade na sosedne države in vsako misel, da bi se mogle judovske države razširiti preko meja določenih in sklepa Zveze Narodov.

Katoliški odbor za naselitev beguncev v U. S. A. je imel sejo

New York. — Tu je bila redna seja Katoliškega naselitvenega sveta za begunce. Ligo Katoliških Slovencev Amerikancev sta na seji za stopala Rev. p. Alojzij Madic in Rev. p. Bernard Ambrožič. Predsedoval je Msgr. Swanstrom. Glavni predmet razprav na seji so bile spremembe, ki jih je treba predlagati radi izboljšanja sedanjega begunskega zakona. Svet je priporočil, da se naj sprejme zvišanje števila beguncev, ki naj pridejo v USA na 400,000, da se naj odpravijo razlike med posameznimi kategorijami po stanovih, da naj se dovoli od vsake narodnosti primerno sorazmerno število tako, da nobena narodnost ne bo imela nikake prednosti in da naj se poenostavi sprejemanje in pospeši prevoz beguncev v USA Komisar federalne naselitvene komisije, je povedal, da bo komisija začela sprejemati in prevažati po aprilu 1949 po 10,000 ljudi na mesec. Vse katoliške organizacije so sklenile, da bodo organizacijo naselitve beguncev nadaljevale z vsemi močmi. Zastopniki so imeli vtis, da se bo begunsko vprašanje končno le rešilo v korist preganjancev. O seji bomo še poročali in pisali. Ponavljamo, da so slovenske begunce posreduje pisarna Lige, ki ima naslov: League of Catholic Slovenian Americans 10316 Barrett Ave. Cleveland 8, Ohio. Tja se je treba obrniti za vsa pojasnila v begunskih zadevah. Istočasno znova prosimo, da bi se javili sponzorji za sprejemanje beguncev, zlasti begunskih družin z večjim številom otrok, ki bi radi šle delat na farme. Povsod kjer so slovenske begunce sprejeli, so z njimi zelo zadovoljni. To je tako v Kanadi, v Argentini, v Chile, Venezueli, Avstraliji, Angliji in povsod drugod. Tudi ameriškim Slovencev bo samo v dobro če bomo mogli spraviti sem kaj večje število begunskih družin.

Razne najnovejše svetovne vesti

BELGRAD. — Vlada uradno objavlja, da je ljudsko sodišče v Sisku na Hrvaškem obsodilo 15 Hrvatov, ker so podpirali in sodelovali pri uporniškem gibanju Križarjev in ker so imeli prepovedane zveze z inozemstvom. V inozemstvo so pošiljali poročila o položaju na Hrvaškem in o svojih borbah proti komunističnemu režimu. Imeli so zvezo z hrvaško emigracijo, posebno s tistimi grupami, ki javno nastopajo proti sedanjemu jugoslovanskemu vladnemu režimu.

Sodišče je označilo kot vodjo grupe duhovnika Alojzija Kovačiča, ki je dobil kaznen 12 let ječe in prisilnega dela. Drugi njegovi soobtoženci so dobili po več let, oziroma več mesecev ječe.

CHOCAGO. — Nov val snežnih viharjev divja po Utah, Idaho, Nevada, Montana in obeh Dakotah. Naselja, ki so bila zasnežena že od prvega viharja, so zopet nedostopna tudi za reševalne in zasilne ekspedicije, ceste so nanovo zasute s snegom, na cestah so obstali v snegu mnogi avtobusi in zasebni avtomobili, železnice ne vozijo, nekatere že popreje, druge pa so ustavile obrat sedanje nanovo. Upajo, da bo vihar trajal samo par dni in da bo takoj potem nastopilo znatno olajšanje in popust temperature, tako, da ne pričakujejo kakih posebnih žrtev in škode.

MONTREAL, KANADA. — Tu je bil prvič za duhovnika posevečen mož, ki je od rojstva slep. To je Rev. Roland Campbell, sedaj 33 let star. Novi maši so prostostovali tudi njegovi starši. Novomašnik je dovršil najprej trgovske, potem filozofske studije in končno bil pripuščen v bogoslovje. Vse šole je dovršil kot najodličnejši dijak svojega razreda. Sv. Oče je na posebno priporočilo škofa, predstojnikov in učiteljev dovolil, da postane nadarjeni mladenič duhovnik čeprav ne vidi nič od rojstva. Pač pa odličo piše in čita pisavo za slepce po sistemu Braille.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Konferenca prestavljena — Iz urada SND na St. Clair Ave. smo prejeli poročilo, da se nocoj ne bo nadaljevala letna konferenca. Direktorij bo imel jutri sejo in bo določil, kdaj se bo zborovanje nadaljevalo. — Našemu uredništvu ne gre v glavo, kako si more vzeti direktorij pravico prekiniti letno zborovanje delničarjev. Po našem mnenju ima tako pravico samo konferenca, ta pa je določila, da se konferenca nocoj nadaljuje.

Kadar se bo torej pričelo z nadaljevanjem letne seje, naj bi delničarji zahtevali od direktorija pojasnilo, kdo mu je dal pravico letno zborovanje prekiniti. Nekje mora biti velik strah pred delničarji, kot je videti. Ali je direktorij samo iz strahu prekinil letno zborovanje, ali je kak drug tehten vzrok, bi mi radi vedeli. O tem se bomo še pomenili in šadosti bo prahu, kot je videti.

V lastni hiši — Poznana in priljubljena družina Mr. in Mrs. Frank Jazbec, 7305 Myron Ave., se je zdaj preselila v svojo hišo na 7219 Myron Ave. Cestitamo!

Druga obletnica — Jutri ob 7:15 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pok. Anthony Champa v spominu 2. obletnice njegove smrti.

Pobiranje asesment — Tajnica dr. sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ bo pobirala asesment v šoli sv. Vida nocoj med 6 in 7:15.

Poročnik Kekić — Detektivski poročnik Peter J. Kekić je praznoval v soboto 30-letnico odkar služi pri clevelandski policiji. Bil je star 16 let, ko je dospel iz Jugoslavije. Leta 1919 je bil sprejet k policiji. Ob 30-letnici zveste in vzorne službe je izjavil, da ne namerava iti še v pokoj. S svojo ženo živi na 17915 Nottingham Rd.

Srečne dobitnice pri Grdina's — V soboto 15. januarja so dobile nagrade v Grdina's Shoppe Miss Lillian Dailey 1276 E. 71. St., Mrs. Mary Koffoly, 3922 St. Clair Ave. Miss Eleanore Wolk 560 E. 114 St. Sreča je bila v rokah Miss Bah, ki je vlekla imena, pa jo bo imela tudi vsaka, ki se oglasi pri Grdina's Shoppe, ker bo dobila za zmerne cene samo prvovrstno blago.

Avtomobilske license naj se podaljša na tri leta Columbus. — Ameriško združenje avtomobilistov bo predložilo dva predloga za spremembo licenc za lastnike in vozače avtomobilov. Po teh predlogih naj bi se podaljšala doba veljavnosti vsake licence od enega na tri leta in naj bi se vedno končala na rojstni dan prosilca oziroma lastnika namesto, da se končajo vse na dan 30. septembra.

Zakon daje predsedniku USA 190,000 dolarjev na leto Washington. — Senat je izglasoval povišanje plače za predsednika USA na 100,000 dolarjev in 90,000 dolarjev posebnega dodatka za stroške, ki so davka prosti. Vsi senatorji razen devetih republikancev so glasovali za ta zakon. Zakon gre sedaj na odobritev v poslansko zbornico.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

JANUARY						
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

No. 11 Mon., Jan. 17, 1949

NAROČNINA
 Za Zed. države \$8.50 na leto;
 za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.
 Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto.
 Za pol leta \$6.00, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES
 United States \$8.50 per year;
 \$5.00 for 6 months; \$3.00 for 3 months.
 Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

Za novi zakon o naselitvi beguncev

"Mi smo začeli velik mednarodni posel." Še vedno nam zvane v ušesih besede Atlantske povelje, besede o obljubljenih svobodnih v Yalti in v San Franciscu. Z vescljem so prevzeli obveznosti za izvršitev obnovitvenega programa. Toda tam kjer so naše dolžnosti najbolj vidne najbolj očitne, tam kjer gre za tiste, ki so največ trpeli, izgleda, kakor da smo zatisnili ušesa in se delamo gluhe. To ne sme biti. Mi smo obljubili, da ubogi brezdomci ne bodo prisiljeni, da bi se morali vračati domov v dežele, kjer so vse svobodne zatrite in vlada noč suženjstva. Mi moramo takoj spreminiti naš zakon o naselitvi beguncev in sprejeti nov zakon, ki bo človeštvu in ki bo pokazal socialni in človekoljubni namen ameriškega naroda s temi žrtvami druge svetovne vojne in povojne nesreče. Iz zakona morajo izginiti predpisi, ki po nepotrebnem komplicirajo izvrševanje zakona, ki delajo krivične razločke med begunci in ki preveč omejujejo število beguncev, ki žele priti v naše Združene Države. Iz zakona morajo izginiti vse prednosti za nekatere skupine beguncev, da se bo moglo to človekoljubno delo izvršiti hitro in učinkovito. To so beseda senatorja Matthew M. Neelyja, ki je eden glavnih svetovalec predsednika Trumanu v begunskem vprašanju in ki je svojega nasprotnika senatorja Revercomb-a premagal ravno na vprašanju begunskega zakona. Kakor znano je senator Revercomb bil tisti, ki je zaviral vsako liberalnejšo določbo zakona o beguncih in ki je zelo dolgo bil v načelu proti sprejemu begunskega zakona. V smislu poslanice kongresu je predsednik že izdal naročilo, da se pripravljajo novi begunskega zakona. Po navodilih predsednika naj novi zakon dopusti 400.000 beguncev, namesto dosedanjih 200.000. Novi načrt bo opustil omejitve, da more priti v USA samo tisti begunec, ki je moral zapustiti svoje domovanje v deželi za železno zavos pred 22. decembrom 1945. Odpadle bodo vse prednosti po izvoru begunca in po stanojih. **Praksa je pokazala, da so doslej vsi begunci, ko so prišli v USA lahko hitro dobili zaposlitev za svoje vzdrževanje, tako da ni potrebna nikaka izredna opreznost in zavarovanje zaposlitve in domovanja.**

Trumanova administracija je že predložila senatu nov načrt zakona, ki vse to obsega. O novem načrtu se mora izjaviti federalna komisija za begunce in predstavniki zasebnih dobrodelnih organizacij, ki so doslej žrtvovale za ta namen neprimerno več kakor pa federalna uprava. Demokratska stranka, ki ma večino v obeh zbornicah, je za vse te spremembe in izboljšanja zakona, tako, da utemeljeno upamo, da se bo tudi ta točka delovnega programa naše federalne vlade gotovo izvršila Ameriki in ubogim beguncem v korist.

Za slovenske begunce bodo spremembe izrednega pomena. Najvažnejša bo ta, da bodo po novem zakonu mogli imigrirati v USA tudi tisti slovenski begunci, ki so zapustili Jugoslavijo po letu 1945. To je posebno važno za begunce iz slovenskega Primorja. Ta del Slovenije, je bil med dvema svetovnjima vojskama pod Italijo v takozvani provinciji Venetia Julia. Po vojni se je slovensko Primorje razdelilo v zapadno in vzhodno cono, ki sta jih upravljali ameriško-angliška in jugoslovanska vojna uprava. Pogodba z Italijo je v letu 1947 dala velike dele tega ozemlja Jugoslaviji. Predno je jugoslovanski komunistični režim prevzel oblast in takoj po prevzemu je bežalo iz teh krajev kakih 6000 slovenskih ljudi, ki niso mogli ostati pod komunistično diktaturo ali pa komunizmu niso hoteli služiti. Vsi ti čakajo na možnost izselitve kamorkoli. Mnogi imajo v USA svoje sorodnike in prijatelje, ki bi jih radi sprejeli k sebi. Doslej niso mogli priti v poštev, ker je zakon določal, da morejo kot begunci emigrirati v USA samo tisti, ki so zbežali pred komunisti do konca leta 1945. To je bilo za naše demokratične Primorce skrajno krivično. Dočim je n. pr. zakon posebej določil, da so Čehi, ki so bežali šele po padcu Beneša imeli posebno kvoto 3.000 ljudi, ki so mogli zaprositi za naselitve v USA, je Slovence iz Primorja popolnoma prezrl, dasi je notorno, da so oni istotako šele 1947 v septembru dobili komunistično oblast, ker je takrat stopila pogodba z Italijo v veljavo, in je takrat prevzela jugoslovanska vlada upravo primorskih krajev.

Poleg teh je precej beguncev, ki so uspeli priti šele zadnji čas iz krajev stare Jugoslavije same. Tudi ti so bili doslej izključeni in se jim bodo vrata Amerike šele sedaj odprla. Za slovenske begunce bi bilo važno, da bi novi zakon odpravil razlikovanje med tistimi, ki stanujejo v taboriščih in drugimi, ki žive kje zasebno in se trudijo, da se prežive z delom pri kakih dobrih ljudeh, ki so jim omogočili začasno, da žive izven taborišč. Precej je tistih beguncev, ki so si začasno pomagali v Anglijo, Francijo, Španijo in drugim

v Evropi pa tam čakajo kdaj bodo mogli naprej. Doslej niso mogli sem, ker je zakon jemal v obzir samo take begunce, ki so še v Italiji, Nemčiji in Avstriji. Tudi to razliko je treba odpraviti, ker so vsi ti dejansko begunci.

Velike krivice delajo razni zastopniki IRO. Vsak begunec pa mora biti sprejet tudi pri IRO, da je sprejemljiv za USA. Drugi so doslej bili izključeni. Tudi če so sponzorji bili sami pripravljali plačati prevoz, niso mogli dobiti svojih ljudi sem k sebi če jih ni sprejela IRO. Za te slučaje bi bilo treba predvideti, da ameriška oblast pregleda ugotovitve IRO in v krivičnih slučajah dovolji vselitve v USA tudi takim, ki jih IRO ne sprejme. Saj to delajo tudi Kanada, Argentina in druge države.

Amerika mora pokazati tudi nekaj srca za starejše, invalide in bolne, ki se kakorkoli morejo vzdrževati v USA. Doslej sploh niso mogli sem. V Argentino morejo, če svojci garantirajo za njihovo vzdrževanje. V Ameriki doslej še te možnosti ni bilo.

Vsaj nekaj je upanja, da se bodo nekatere trdote sedanjega zakona omilile ali izginile in da bo delo za preselitev naših ljudi moglo bolj napredovati. To naj podžge naše slovenske ljudi v Ameriki, da jih bodo še radi sprejemali pod svojo streho.

BESEDA IZ NARODA

O Slovenski moški zvezi

Cleveland, O. — Daj no, napiši kaj za našo Slovensko moško zvezo. Tako me je že dregnil ta ali oni, da že sam glavni predsednik Matt F. Intihar je govoril nekako tako ter namigaval, da se jaz kaj oglašim. No, pa bom, pa bom, tako sem obetal in enkrat je pa kar čas, da to storim. Ampak kako naj začnem? Aha, že vem. Najprvo moram reči: Prav lepa hvala za tak "prezent," ki so mi ga poklonili zadnjič na seji podružnice št. 6 SMZ, lepo zapestno uro, s katero so me nagradili od strani SMZ in gl. odbora in Federacije.

Jaz sicer točno ne vem, kdo vsi so bili v tem, da so me na omenjeni seji v resnici iznenadili. Malo čudno se mi je zdelo, da je pa seji toliko članov in to ne samo podružnice št. 6, pač pa več glavnih uradnikov, kakor tudi uradnikov Federacije. Mislim sem, da je vse to v svrhu kampanje, potem sem iznenaden odkril "zamoto." Mačka je stresel iz rokava Frank Česnik, predsednik Federacije, ko je začel praviti na seji, da nekemu velik dolgoletni itd. Povč, da tisti, ki mu dolgoletje, da sem jaz. Nakar mi poda res krasno zapestno uro. Potem nadaljuje z govorom in za njim še več drugih. Tako je bilo, in kaj naj rečem drugega kot: Prav lepa hvala vsem za tako lep poklon. Pravili so, da sem to zaslužil, ko sem delal za proslavo 10-letnice SMZ. Ne vem, no, poiskoval sem res nekaj, pa če jim je bilo to tako všeč, pa še enkrat najlepša hvala za vse. Bom še kaj poizkušal napraviti, če Bog da, dasi se bojim, da bo bolj težko kaj prida z mano. No, če ne drugega, bom pa še katero rekel za SMZ.

Slovenska moška zveza. — Bolj malo se sliši o nji. Smo kar bolj po cestninarsko za vrati, pa zadovoljni, da le živimo. Hvalimo se nič in se nimamo bogve s čim, ampak malo bi se pa že lahko, četudi smo majhni. Med našimi slovenskimi organizacijami smo nekako tako, kakor mali Benjamin med brati egiptovskega Jožefa. Pa vse to nas ne izgovarja, da bi včasih tudi mi stopili na plan in povedali, da smo. Ker vse krič in hvali vsak svoje, pa zakaj ne bi mi? Prav tako imamo pravico kot drugi, ki so veliki, četudi danes le tisti štejejo, ki so veliki in pa bogati. To vidimo pri državah, narodih in organizacijah, da, vse pooyso.

Slovenska moška zveza je bila ustanovljena pred 10 leti v sosednjem Barbertonu, malo iz šale, malo iz potrebe, pa je nastala. In zakaj ne? Če so ženske neženirano vzele to pravico pa se organizirale v

SZZ. Mar nimajo te pravice tudi možaki? Prav gotovo!

Koliko je danes že priletnih mož, ki iz enega ali drugega razloga ne morejo v to ali ono organizacijo, bodisi da je že preveč v letih, ali pa, da ne zmore plačati večjega asesmenta. Ko je bil še čvrst pa mlad je pristopil v to ali ono organizacijo, ali pa samostojno podporno društvo. V prvem slučaju je udarila kriza in moral je hočeš nočeš puštili društvo in zdaj pristopiti nazaj ni več mogel. V drugem slučaju je pa bilo, da je, ko je prišel čas, da bi on dobil kako podporo za to, ker je plačeval leta in leta, da bi dobil podporo, ali vsaj pošten pogreb je pa društvo razpadlo in ostal je na cesti brez društva.

Temu nekako nadomestilo se je pa ustanovila Slovenska moška zveza, dotična primeroma nizek asesment, en boril kvoder (25c) na mesec, za katera ga mu v slučaju smrti plača stotak, a podrejena podružnica pa mu poskrbi pogreb, kakor ga preskrbe društva podpornih organizacij, če ne še boljše. Tako je mnogim možem ta, četudi mala, da, nezastatna organizacija, poskrbela dostojen pogreb, ker je radi enega ali drugega razloga imel samo SMZ.

Neka žena mi je rekla: Naš Frank ima to in to društvo, pa je društvo razpadlo in si je vzel SMZ in je tako nadomestil. Pošteno in odkrito povedano. Zato bo vsak pameten možak priznal, da je ta organizacija bila kar potrebna, četudi je za naše življenje v Ameriki tako kasno in ni več pomlad, pač pa jesen. Ampak tudi v jeseni zacvetje poljih podlsek in druge jesenske cvetlice, ki ozaljšajo travnik, četudi ne tako bujno kot z pomladanskim cvetjem.

Torej, če je v prosti naravi tako, zakaj bi ne bilo tudi v društvenem življenju. Slovenska moška zveza ni spomladanska cvetka kot so druge naše organizacije, naj bo pa — jesenska.

Tako ni treba prav nič gojdnjati, da se je ustanovila in pričela zbirati v svoj krog moške in fante kot že omenjeno; zato je pa tudi bilo določeno le žal malo pozno, da se sprejema može do starosti 65 let in se da tako priliko kar moško vsem. Ker pa ne misli biti naša SMZ le za nekaj let, če je tudi sprejelo mladinski oddelek ter se sprejema dečke vse od 1. do 16. leta za primeroma nizek asesment 10c na mesec in potem čedna posmrtnina v slučaju smrti. Tako vabimo vse naše može in fante v to organizacijo.

Zdaj je kampanja, da se pridobi 1.000 novih članov, zato može na noge. Le korajžje pa snajit; smo Slovenci in os-

tanemo Slovenci vsaj še precej časa. Malo več narodne zavesti in vztrajnosti pa bo šlo. Poglejte Poljake, kako drže na svojo narodnost, še bolj Nemci, ki so še v četrtim ali petem rodu in so še vedno Nemci, a mi naj pa kar precej pozabimo že v drugi generaciji na slovensčino. Poglejte no Jude na primer. Po dva tisoč letih so spet prišli do svoje države, ker so se smatrali vedno to, kar so, pa imajo to za veliko večino za sabo še celo U.S.A., ko jim je naš predsednik kar skoroda naproti tekel in naglo priznal državo Izrael. Zato povdarjam, kako je narodna zavednost, brez kakega šovinizma. Le skupaj, može, pa pristopite v SMZ, ki je naša in ima že tudi nekaj tisočakov v blagajni, da bo vsak dobil, kar mu gre v slučaju smrti. Za pojasnila pa lahko vprašate uradnike podružnic, ali pa tudi spodaj podpisane.

Za danes naj zadostuje: prihodnjič pa malo opišem, kako je bilo pri sejah naših podružnic, ki so se vršile zlasti meseca decembra.

Jože Grdina, pomožni tajnik SMZ.

Kako je v Titovem "paradižu"?

Forest City, Pa. — Iz stare domovine sem prejela pismo, v katerem je tudi značilno poročilo, ki jasno pove, kako sijajno so naši ljudje "odrešeni" v stari domovini.

"V vasi Bezuljak je nek 87 letni starček, ki ni bi še nikdar naznan in sedaj ga pa po sodnih njiha preganjajo, ker hočejo od njega krompir. Ker je pa v juniju in juliju lanskega leta tam ves krompir slana pomorila, jim ga sedaj ne more dati, a oblasti pa trdijo, da ga revež taji."

Bodimo apostoli krščanskega idealizma

Živa verujemo v božjo Previdnost, ki tako vodi in ureja življenje poincev in narodov, da vselej doseže svoje najsvetejše namene. Tudi naša emigracija je v njenem načrtu. Popolnoma nam bodo pota in nameni božje Previdnosti odkriti šele na sodnji dan. Zgodovinska veda pa nam skrivnostno božjo delavnico svetovne zgodovine že sedaj nekoliko odkriva. Zgodovinske skušnje osvetljene s svetopisemskimi dogodki in v primerjavi s sedanjimi dogodki nam pomagajo vsaj nekoliko ugotoviti tudi smisel in namen našega begunstva in emigracije.

Slovenski begunci smo vsemu svetu najprej žive pričie o nasilnosti, krivičnosti in breznejni surovosti brezbožnega komunizma. V borbi proti komunizmu smo postali apostoli, ki naj se razkrope po vsem svetu in naj mu pridigujejo, kaj je komunizem in kaj vse od njega pričakuje. Jugoslovanski komunisti se živo zavedajo, da predstavljamo slovenski begunci zanje v svetu nevarno silo. Petnajst tisoč prič razkropljenih po vsem svetu s svojo nemo navzočnostjo dopovedujejo svetu, kaj je komunizem. Med temi tisoči so večinoma taki, ki ne pridigujejo le molče marveč govore in piše-

jo, kar so na lastni koži doživeli od komunizma.

Zato so se komunistični oblastniki na vso moč trudili dobiti nas v svoje roke in preprečiti našo izselitev v svet. Vse so poskusili! Najprej so barbarsko poklali enajst tisoč domibrancev; pred vsem kulturnim svetom so nas blatili kot kolaboralijoniste in vojne zločince; sejali so seme sovraštva in razdora med begunci sarmimi; poskušali so ločiti inteligence od preprostitih ljudi; zbarantali so Steel-Titovo pogodbo, ki je slovenskim beguncem v Avstriji povzročila gorje in trpljenje, ki ga nikdar ne bomo pozabili; na vse načine so nas vabili domov.

Vse je minilo. Vzdržali smo. Obtožbe komunistov so se izkazale za neresnične. Pred svetom so bili razgaljeni kot nasilniki in ostudni lažniki.

Sedaj se izseljujemo. Izseljujemo se slovenski begunci, pričie komunistične vrolomnosti in nasilja. Pred tremi leti svet nam ni verjel. Danes je z nami na isti liniji, ki smo jo mi Slovenci od začetka držali, ko smo sledili jasnim načelnim odločitvam sv. Očeta in našega škofa. Svetovni dogodki vsak dan bolj jasno kažejo, da je bila naša smer prava. Ves svet se lahko uči od nas. Mi nismo svojega obnašanja in zadržanja urejali po vidikih kakih trenutnih koristi, marveč smo šli v borbo proti komunizmu iz idealnih nagibov. Kot krščanski idealisti smo se zavedali, da bo naše zadržanje rodilo mučence. Mi se nismo strašili ne mučenitva, ne izgube vsega premoženja, ne begunstva in ne sramotjenja pred vsem svetom. Zavestno smo šli po poti, ki nam jo je začrtala naša vest in sveta Cerkev.

In ta apostolat krščanskega idealizma moramo širiti v svetu. Materializem in sebičnost, tostranska usmerjenost so krivi današnjega vira v svetu, so povzročitelji vere materializma — komunizma.

Notranja preмага komunizma je mogoča samo po krščanskem idealizmu. Bodite, slovenski begunci, kamor odhajate, nosilci krščanskega idealizma. Morda nas hoče imeti Bog, da svetu svetimo s svojim idealizmom. Ko pa hočemo drugim svetiti, se moramo varovati, da se sami v svetu ne okužimo, da se tudi naših src ne osvoji dobičkarstvo — materializem. Če bi se to zgodilo, bi bile zastoj in brezpomembne vse naše dosedanje borbe, zastoj naše trpljenje in žrtve, zastoj in brezpomembna naša emigracija.

Bodimo apostoli krščanskega idealizma! — ("D. G.")

"To se je zgodilo v Jugoslaviji To se ne sme zgoditi tu!"

Pod tem naslovom je spisal v angleškem jeziku ameriški državljani hrvatskega porekla Mark Bašič "knjigo svojih spominov in opazovanj in razgovorov za časa svojega obiska Jugoslavije v letu 1946. Bašič se je tega leta kot navdušen član cele vrste bolj ali manj levicarskih ameriško-jugoslovanskih organizacij udeležil vseslovenskega kongresa v Beogradu. Za časa vojske je bil preslepljen od opevanja progresivnih demokracij in svobode ter junaštev Titovih partizanov. Ko si je pa omenjenega leta od bližje ogledal to demokracijo in to svobodo v svoji rojstni deželi, je bil strašno razočaran. Pisatelj se je mudil samo na Hrvatskem in v Beogradu, po rodu je Hrvat, zato lažje razumemo, zakaj ni opisanih slovenskih dogodkov in slovenskih problemov. Vseeno je po knjigi taka, da bo marsikakemu "sopotniku" odprla oči, ako je še kaj poštenosti in iskrenosti v njem. Knjigo toplo priporočamo. Obsega 258 strani s slikami. Naroča se na naslov:

P. O. Box 417, Chicago 90, Ill. Stane \$2. J. G.

Boga zahvali, da nisem kaprol
 Ameriški vojak je videl v strelekm jarku v temi postavbo, ki je šla mimo njega. Iskal je ravno po žepih vfigalice, jih ni mogel dobiti in je poklical onega: "Ti, slišiš, daj mi ognja!" Dotičnik mu je prižgal cigareto, in tedaj je vojak videl, da ima generala pred seboj. "Oprostite!" je dejal, "nisem videl, da ste general." — "Nič ne de," je odvrnil general, "samo Boga zahvali, da nisem podčastnik."

Pa ga ni dekleta kot je naša Meta

Tukaj je zopet en srčni proizvod naše Metke iz Argentine. To pot je spustila eno drobno pisemce svojemu stričku Mihi. Metka mu pravi "Mija," ker v Argentini izgovarjajo črko "h" za "j" Potemtakem izgovorijo besedo "hočem" z "jočem," kar se meni zdi hudo napek. Ampak, če mislijo, da bom šla Argentine učiti prave in pametne izgovarjave, naj si dobijo katero drugo. Mslim pa, da bi bilo pametno, če bi Metko poslali sem gor za nekaj časa, če ne, še ne bo znala zapisati po naše "ihaha," ki je ustno izročilo naših pramčkov.

Torej Metka je vzela pero v svojo desno roko in svojemu stričku Mihi napisala te-le besede:

"Ljubi stric Mija!
 Vse najboljšje ti za god! Mama mi je rekla, da boš imel kmalu god. Meni bi bil god tudi všeč, če bi bil moj, pa je že minil. Novega še dolgo ne bo. Mama ga bo pa kmalu imela. Oče me kar naprej vprašuje, če imam že kaj pripravljeno, da ji bom kaj kupila. Malo centavosov, ki jih kdaj dobim, nič ne zaleže. Saj imam še dva dolarja, pa jih ne znam zamenjati in tudi ne smem. Mama pravi, da jih bom zamenjala takrat, ko bo treba. Kdo pa ve, kdaj bo prišel tisti tereb. Lansko leto sem dobila 10 pesos. Pa pa mama kupila guardapolvo zame. Kadar mi je zob ven padel, je prinesla miška po en pesos. Veliko je prinesla za tak gnil zob, ki nič več ne boli. Ja, včasih sem morala dolgo časa čakati, nazadnje je pa le vzela zob in pustila pesos. Mama je rekla, da miška gotovo ni imela denarja, drugače bi ga kar prvi dan prinesla. Sedaj pa nimam več takih zob in tudi pesosov ne bo več."

Se dobro, da si Ti tako daleč, da ni treba nič kupiti za god. Če bi imela denar, bi Ti kupila nov pas, kakor sem ga očeta. Sedaj ima dva, pa nobenega ne nosi. Ko je Jur dobil prvi 20 centavosov, jih je mama spravila. Drugič je šel pa sam kupit bonbone. Pa mu jih je mama vzela, da ne bi vseh naenkrat pojedel. Tretjič je šel pa zopet kupit bonbone, pa jih je pogrizel, predno je prišel do vrat, da je bil ves slinast in zamazan. Mama je bila huda, oče se mu je pa smejal. Potem je bila mama pa še na očeta huda. Je rekla da se oče ne zna obnašati. Meni se je pa tudi fajn zdelo, da je bil oče kregan, pa nisem nič povedala.

Jur je pri struelcnih videl želvo, pa je rekel, da je to žaba v skatli. Sedaj, ko je imel roko zavezano, je igrače lahko razmetal z eno roko, pospravljati sem jih morala pa jaz. Kar se jaz si bom roko zlomila, pa potem ne bo treba ročnega dela delati in pisem pisati. Pa še vsi bi me pomlivali, kakor so Jurja. Nekateri otroci imajo pa res srečo. Mama pravi, da bo prej Tvoj god minil, predno bom jaz to pisemce spackala. Mi ne smemo pa nič reči, če cele ure prestoj pri peči, predno zmaši kaj skupaj. Je pa peč vsega kriva. Torej vse najboljšje za god, Te pozdravlja in poljublja tvoja — Meta."

V Libijski puščavi

ROMAN

Kamor pogledaš po bregovih, povsod srečavaš tvojo oko sledovi izumrlih rodov, sledovi pokopane kulture. Grobovi, izdolbeni v skalne stene, te srepe opazujejo iz svojih temnih vhodov, piramide, majhne in velike, se dvigajo vrhu skal in kričev proti modremu nebu. In tu pa tam zagledaš zapuščenost, mesto, hiše, zidovje, stebrovje, in solnce sije skozi udrti okna. Bader, "vodnik" po Egiptu in njegovih zanimivostih, neizgibna knjiga spremljevalca za vsakogar, ki potuje, ti pove, da so to nekdanje egiptanske naselbine, — ali pa rimljanske ali kakega drugega naroda, včasih pa vobče ne ve ničesar povedati.

Začuden se poprašuješ, čemu so se naseljevali ljudje v tej zapuščeni divjini, kjer ničesar ne raste, kjer ni od česa živeti, in neverjetno se ti zdi, da so to le trdnjave, ki so jih davni rodovi pozidali in oborožili, da so branile bogate pokrajine spodnjega Nila pred vpadi roparjev, bojeviti narodov divjega juga. Pa naj si so bile trdnjave ali pa bogate mesta, — prazne, razdrte in zapuščene stoje sedaj tu gori razvaline in gledajo nemo in osorno na vsiljive tujce-potopnike, ki pol sede pol leže leno in malomarno počivajo v udobnih stoli na krovu "Kleopatre", pijejo kavo, kadijo, se smeji in pogovarjajo —

Veselo, kratkočasno družbo je zbral slučaj na "Kleopatri". Poznali so se — vsaj večina izmed njih — že iz Kaire in Assana, odkoder so skupno potovali po Nilu navzgor. Godrnjavca ni bilo med njimi. Na malem prostoru, kakršen je bil krov "Kleopatre," pokvari tak sitnež in nadležnež dobro voljo vsej družbi. Na srečo "Kleopatra" ni vozila te vrste tovora seboj. Potek dogodkov nas bo poučil, kako zelo izpremeni uroda v par urah tudi najtrše značaj, ki pridejo pod njene udarce, in nauči strahu Božjega in pobožnosti tudi hladnega posvetnjaka in posmehljivca. Zato je na mestu, da si nekoliko bližje ogledamo družbo izletnikov, ki je potovala na "Kleopatri" v Wadi Halfa.

Polkovnik Cochran je bil umirovljen angleški častnik, pa se je še čutil živelnega in krepkega dvoji, da je uporabljal svoj čas in denar za potovanja

po Maroku, po Tunisu in Egiptu. Vitke, krepke postave je bil, zarjavel obraz in orlovsko zapognjen nos je imel in bistre, presunljive oči. Njegovo obnašanje je bilo vladno, pa nekoliko rezko in odločno. Snažno, čedno je hodil oblečen, brezhibno, — pravi gentleman od pete do temen.

Videti je bilo, da mu ni mar za ožjo zaupljivost in da je rajši sam zase, pa tisti, ki so ga dobro poznali, so čutili, da le prisilno zadržuje svoje mehko srce in skriva svoja plemenita čustva za osorno zunanostjo. Sopotniki so ga spoštovali, vedeli so sicer, da bi le redkokomu naklonil svoje prijateljstvo, če bi se pa to srce kedaj odprlo, bi iz neja vstalo le resnično, nesebično prijateljstvo.

Njegovi po vojaško zavihani brki so bili nekoliko osiveli, pa lasje so bili še nenavadno črni za moža njegove dobe. Tudi še prav nič ni bil sključene postave, ravno je hodil kakor mlad častnik, kar se je vsem precej čudno zdelo. O svojih službenih letih in vojaških činovnikar ni govoril. Razlagali so si njegovo molčenost tako, da rajši žrtvuje svojo vojaško slavo, ko pa da bi z njo vred moral izdati, kako dolgo je že temu, kar je sukal meč za za domovino —. In dejstva so potrdila njihova sumničenja.

Poleg polkovnika Cochrana je bilo še devet potnikov na "Kleopatri."

Gospod Brown je bil mlad človek iz diplomatske službe. V vsem svojem obnašanju in govorjenju je razkladal vedenje človeka iz višjih družabnih krogov, človeka, ki je že vse videl in doživel in ki mu nič več ni novo, s prezirljivo, rekli bi zaničljivo malomarnostjo je gledal na vsa, kar je bilo njegova njegovi okolici zanimivo in nenavadno, vzdrnil pa se je in kazal živahno zanimanje za stvari, ki so se zdele drugim navadne, vsakdanje, da, škodljive. Sicer pa je bil prijazen in ljubezljiv v družbi ter zabaven v govorjenju in je razodeval izobražene misli in nazore. Njegov pravilni, lep obraz je bil rahlo resnoben, otožen, drobne, rumenkaste brke je nosil, tiho je govoril in malomarno in počasi se je kretal. Le tupatam mu je v prijetnem, naglem nasmehu zasijalo lice, če je nenadoma kakša stvar zbudila njegovo zanimanje, pa koj si je spet nadel svoj resni, rahlo otožni obraz. Izgledalo je, kot da bi njegova namišljena, malomarna prezirljivost neprestano dušila njegovo zdravo mladostno živahnost. Njegovo diplomatsko dostojanstvo mu ni dovoljevalo, da bi se bil bližal svojim sopotnikom, malomarno in brezbržno je slonel na svojem stolu pod platneno streho na krovu, s svojo knjigo in z risalnimi orodjem poleg sebe. Ako pa ga je kdo nagovoril, je našel v njem vladnega, prijetnega družabnika.

Tudi nekaj Amerikancev je bilo na krovu "Kleopatre." John Headingly je bil doma iz zapadnih držav Severne Amerike. Pravkar je dovršil svoj doktorat in je po zgledu svojih sorojakov nastopil potovanje okoli sveta, da si izpopolni znanje in razširi duševno obzorje. Bil je značilna slika mladega Amerikanca — nagel in odločen v mislih in v obnašanju, bistriga pojmovanja, brez predsodkov, kakršne vlačijo za seboj ljudje iz starega sveta, zdrav v svojih življenjskih nazorih in vereni.

Gospodična Eliza Adams in gospodična Sadie sta bili teta in nečakinja.

(Dalje prihodnjič)

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

KOLEDAR DRUŠTVENIH PRIREDITEV

JANUAR
28. — AMVETS Post 25 "Third Anniversary Dance" v avditoriju SND na St. Clair Ave. — Vadaln orkester.
29. — Samostojno podp. društvo Ložka dolina priredi plesno veselico v avditoriju SND na St. Clair Ave. Igral bo Frank Mulec orkester.
22. — Društvo Modern Crusaders št. 45 SDZ praznuje 21 letnico obstanka v obeh dvoranah SDD na Waterloo Rd. Godba: Trebar in Kristoff orkestra.
FEBRUAR
5. — Društvo France Prešeren št. 17 SDZ priredi plesno veselico v SND na St. Clair Ave. Igral bo Pete Srnick orkester.
19. — St. Vitus Boosters št. 25 KSKJ priredi plesno veselico v avditoriju SND na St. Clair Ave. Igral bo Lou Trebar orkester.
20. — Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete priredi "card party" v cerkveni dvorani 15519 Holmes Ave.
20. — Euclid Rifle & Hunting klub, pustna večerja v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. (spodnja dvorana).
26. — Predpustna veselica društva Kristusa Kralja št. 226 K.S.K.J. v avditoriju SND na St. Clair Ave.
MARČ
13. — Liga katoliških Slovencev priredi igro "Pri kapelici" v Slovenskem domu na Holmes Ave.
MAJ
15. — Društvo Najsv. Imena pri fari Marije Vnebovzete bo obhajalo 20 letnico obstanka v cerkveni dvorani.

Ob tridesetletnici potovanja iz Rusije v Jugoslavijo

(Jože Grdina)

(Nadaljevanje)

Zdaj se je pa pričelo izpraševanje, na katero sem točno odgovarjal in prosil, naj me spuste čez reko, ker štiri leta biti v ujetništvu ni malenkost. Pa pravi župan: "Mi ti vse verjamemo, toda čez reko Don ne moreš; tako so pač ukazali boljševiki." Zopet sem pričel prositi. Pa se oglasi mož, ki je sedel poleg župana rekoč: "Moje mnenje je, da tega človeka pustimo čez reko," in izborni breg kot Lot iz Sodome. Samo, da sem čez, sem dejal, ter na nasprotnem bregu počakal na Ukrajince. Okrog polne sva bila že v Bogučarju; tu sva se pri dobrih ljudeh počeno najedla izbornih krvavih klobas; potem sva pa nadaljevala s potovanjem.

Vojaštva nisva videla nobenega, niti kozakov niti boljševikov, v daljavi, v smeri proti Bogučarju se je čulo streljanje iz strojnih pušk in topov. Najbrž so se udarili. To naju ni dosti motilo, da sva le preko Dona, in hitela sva naprej, kar se je pač dalo, da čimprej dospesva do sela Tali, kamor sva prišla še dokaj zgodaj kljub burji, ki nama je pričela nagajati na tem težavnem potu.

straži. Mlad donski kozak, ki je bil načelnik straže, prične z izpraševanjem, kdo sva in kam greva in če imava kake uradne listine, da se kot taka izkaževa. Jaz sem pokazal svojo listino od laščinskega župana ali staroste, ter svojo vojaško legitimacijo; moj tovariš Ukrajinec pa spet svoje. Ponosni sin Dona, ki je bil sicer strog pri tem poslu, pa tudi dober in razumen, je brž ugotovil, da tu ni nikake prevare, pa je naju izpustil naprej ter nama še voščil srečno pot.

Ko greva naprej po vaši ali selu naju kmalu zatem ustavi drugi oborožen kozak v istem tonu kot pred prvo stražo. Brez nadaljnih sva povedala in pojasnila, da so naju že enkrat pregledali. To je zadoščalo in pustil naju je mirno naprej.

Kakšna razlika med boljševiki v Podkolodnem in med Donskimi kozaki tukaj! Pri prvih ni izdala nobena prošnja in nobena listina in dokazovanje in končno so mi še pripečatili "špijona" in če bi ne bilo onega srečnega slučaja, oziroma, da mi ni očitno Bog pomagal, ne bi prišel nikamor. Vse drugače tukaj, ko so me potem, ko so se prepričali, mirno pustili naprej in niti ene žal besede ni prišlo iz njih ust; le idita naprej. "Srečno pot!" In Donski kozaki so bili res vojaki — junaki, ki so boljševike dostikrat strahovito nabili. Nič ne bo pretirano, da rečem, da so bili oni najbolj odlični bojovníki proti boljševikom izmed vseh v Rusiji. Kako so oni znali, to jaz oseben vem, ker sem dalj časa živel na Donu.

(Dalje prihodnjič)

— Približno 18 odstotkov svetovne produkcija kakovaja pride iz Brazilje.

DELO DOBIJO

Dobra služba
Sprejme se žensko srednje starosti, ki bi opravljala splošna hišna dela pri John Potokarju v Chardon, Ohio. Dobra služba, dobra plača. Zglasite se v uradu Double Eagle Bottling Co. 6517 St. Clair Ave. telefon HE 4629. (11)

MALI OGLASI

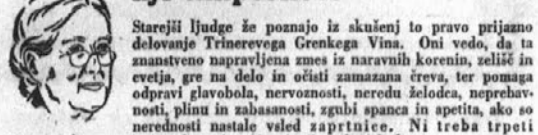
Avto naprodaj
Naprodaj je dobro ohranjen 1936 Studebaker, 4 Door Sedan. Oglejte si ga na 10314 Sandusky Ave. blizu Union Ave. (11)

Stanovanje v najem
V najem se odda stanovanje 4 sob in garaža. Najemnina na mesec je \$20. Nahaja se na zapadni strani mesta blizu zrakovnega pristana. Vprašajte na 1644 Lorain Ave. (12)

"Jeep Commandos" v akciji. — Skupina arabskih "commandos," med katerimi je tudi eno dekle, je pripravljena da odide v akcijo. Ti "commandos" napadajo židovske armadne skupine ob meji in se zopet naglo umaknejo. Kadar so v akciji, le malokaj zapustijo svoje vozilo. Glavni njih cilj je presenečanje židovskih edinic.

Že od leta 1887 tisoče ljudi uživa to slavno želodčno-toniko, zdravilo za odpravo zaprtnice in nje simptonov!

Starejši ljudje že poznajo iz skuenj to pravo prijazno delovanje Trinerjevega Grenkega Vina. Oni vedo, da ta znanstveno pripravljena zmes iz naravnih korenin, zelišč in cvetja, gre na delo in očisti zamazana čreva, ter pomaga odpravi glavobola, nervoznosti, nerodu želodca, neprehavnosti, plinu in zabasnosti, zgubi spanca in apetita, ako so nerodnosti nastale valed zaprtnice. Ni treba trpeti nepotrebno, ni potrebno jemati ostrih odvajalnih čistilcev. Samo naročite si steklenico Trinerja se danes in dovolite, da ta prijazno okusna zmes deluje za vas. (Opomba: ako ne morete dobiti Trinerja v vam priljubljeni prodajalni, tedaj pošljite \$1.50, skupno z imenom in naslovom vašega prodajalca, na naslov: Jos. Triner Corp., 4653 W. Fillmore, Chicago, in valja 18 oz. velika steklenica Trinerja vam bo odposlana poštino prosto).

Trinerjevo Grenko Vino

Baragove Knjige za leto 1949 so izšle!

Knjige so sledeče:
1. "BARAGOVA PRATIKA" za leto 1949
2. Knjiga: "S POTOV ZIVLJENJA SLOVENSKEGA NARODA"

Obe knjigi skupaj staneta—\$1.50

Vsebina obeh knjig je bila navedena v dnevnikih in tednikih. Zelo zanimivi knjigi sta obe. V kratkočasje, pouk in v razvedrilo vam bosta. Tiskanih je le omejeno število. Hitite z naročilom, da ne boste prepoznli. Naročnino za knjige je poslati v Money orderu, ali bančnem čeku na:

BARAGOVA PRATIKA
1857 W. 21st Place Chicago 8, Illinois

Kadar potrebujete plumberja

Čenjenemu občinstvu naznanjamo, da smo se preselili iz Waterloo Rd. in 156. cesta v svojo lastno poslopje na
23621 Lakeland Blvd.—RE 6913
Kadar potrebujete plumberja za grelno napravo, cevi, plinske furneze in burnerje, če se vam zamaši odvodni kanal, pokličite nas. Naše delo je garantirano, postrežba točna.

AL ULLE
Vaak čas lahko pokličete na dom: RE 4264

OBLAK MOVER
Naša specielnost je prevažati klavirje in ledenice. Delo garantirano in točna postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem do vašega starega znanca
JOHN OBLAK
1146 E. 61. St. HE 2730

KLJUČE
Izdelujemo vseh vrst ključee in popravljamo, ključavnice ter izvršujemo tudi vsa druga popravila. Pokličite
LADDIE ali JOE
v
St. Clair Hardware
7014 St. Clair Avenue
UT 1-1926
(Mo.-Wed.-Fri.)

2 hiši naprodaj
no 1263-65 E. 58 St., da se uredi zapuščina. Dve veliki hiši, vsaka po 6 sob in kopalnice. Za ceno, odplačevanje in drugo, pokličite Mr. Frost, ER-0444, zvečer pa FA-4496. (12)

Stanovanje iščejo
Tri odrasle osebe iščejo primerno stanovanje 4 sob. Kdor ima kaj primernega, naj pokliče po 5 uri zvečer EX 0474. (13)

TEKOM ČASA,
ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticiralo in se izselilo, dotim dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.
Ako vam je nemogoče priti v dotično s našim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil s novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.
Delo izgotovljeno brez odlašanja. Njegov naslov je
DR. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
vokal E. 62nd St., vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9:30 zj. do 8. v.
Tel.: EN 5013

DO YOU GET ENOUGH VITAMINS?
Your can't feel and look your best unless you do. If you are in health, we think you are making the following test of our skin.
Get a package of Oxy-One-A-Day (Brand) Multiple Vitamin Capsules. Take one capsule every day for thirty days. If you are not satisfied your drooping will stand your money. Be sure to get Oxy-One-A-Day (Brand) Multiple Vitamin Capsules, the kind that has 20 vitamins.
ONE A DAY
MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
KIMBERLY LABORATORIES, INC.
Milwaukee, Indiana

FANT S KRESINJA

IVAN MATIČIĆ

Tako je tudi bilo. Zopet je oblegala množica gledališko dvorano, vse je hotelo videti dekle z rožmarinom. To pot je prišel celo Poljanec. Kaj, Poljanec, gledat igro, je li mogoče. — Da, vse je mogoče, zakaj ne bi Poljanec enkrat prišel, saj dospelje so vsi občinski možje prihajali z očetom županom na čelu, le Poljanca nikoli ni bilo. Zdaj je prišel, nu, saj se spodobi. E, briga Poljanca igra, mar je njemu dekle z rožmarinom! On je prišel zato, da se je pokazal in se izkazal. In celo med prvimi je prišel, celo pred županom.

Moško se je prerinil k vhodu, ljudje so se kar s strahom odmikali in mu delali pot. Ko je stal pred blagajno, se je ozrl okrog sebe, ako je dovolj gledalec. Potem je segel v mošnjo, prav globoko je posegel, izvlekel srebrn petak, takega za pet srebrnikov, ga nekoliko pridvignil, da so vsi različno videli, potem ga pa vrgel na krožnik, da je močno zazvenelo in krožnik kar premaknilo. "To dajem za podporo," je rekel in si brž privihal brke, kmalu zatem pa si obrisal še pot s čela. Blagajničar in vsi ljudje okoli so ostrmeli. Kaj takega se še ni primerilo na Kresinju. Arduš, petak, srebrn petak za eno samo igro! "Joj, Poljančev oče so dali cel petak!" — "Uu, toliko je dal! To je mož!" — "Župan da komaj srebrnik, a drugi gruntarji po pol srebrnika in še mislijo, koliko dajo!" "Poljanec je mož, boljše ga ne premore Kresinje!" — Živijo Poljanec!"

Tako je šlo od ust do ust; najprej po tihem, potem na glas, nazadnje pa so pričeli ljudje kar vpiti. Poljanec je stal tu in si brisal pot s čela, kakor bi opravil truda polno delo. Kar dva reditelja sta ga prišla za roko, ga peljala noter ter slovesno posadila v prvo vrsto, kakor se za takega veljaka spodobi. Ko so kmalu zatem prišli oče župan z drugimi veljaki, so sicer videli petak na krožniku, a so mislili, da ga je pač nekdo zmenjal ali pa je prišla od kod kaka višja glava. Zato so dali oče župan srebrnik, drugi pa pol srebrnika. Je sicer tudi lepa vstopnica za kresinjski oder. Ko so prišli noter in našli v prvi vrsti Poljanca, so se nekoliko

namrdnili in niso sedli prav zraven njega. Ljudstvo, ki je zasedalo dvorano, je pa z očmi iskalo le njega, ki je pokonil petak. Vsakdo, ki je vstopil, je videl pri vratih na krožniku veliki srebrnik in vsakdo se je hotel prepričati, če je res Poljanec tu in če ga je res on poklonil.

"Res, Poljanec je položil petak!" — "Poljanec, to je mož!" — "Kje pa je?" — "Ga vidite, spredaj sedi." Tako je šlo od ust do ust po dvorani. Ljudje so vstajali s sedežev in se ozirali naprej, kakor bi videli srebrnik, bleščec se na Poljančevi pleši. To šušljanje in namigavanje je seveda prišlo na uho tudi očetu županu in drugim veljakom. Spogledali so se in si pomembno pokimali, češ Poljanec je že snedel Juršaju župansko čast, tu ni nobene pomoči ve. Da, tudi Juršaj je bil teh misli, a ni mogel drugega kot vdano skloniti glavo ter poslušati opazke, ki so letele iz občinstva. Poljanec je pa moško sedel tu in se nikamor ni ozrl, saj je vedel, da njegov petak deluje bolj ko vse lepe besede in priporočila.

Zagrinjalo je odgrnilo oder. Pričela se je igra, ki ji je občinstvo z velikim užitkom sledilo, saj so kresinjski igralci že kar prožno nastopali. Tudi Poljanec je gledal z zanimanjem na oder, kakor se pač spodobi veljaku. Razumel pa ni dosti, za kaj gre in kako se dejanje zamotava in odmotava, niti se ni toliko v to reč poglubil, da bi igro doumel. Ko je bilo dejanje pri kraju, je vneto ploskal in pritrjeval kakor drugi ljudje. On je najrajši prisluškoval tistemu šepetanju o petaku, ki je prihajalo od zadaj, tisto je bilo lepše ko vse izbrane in nežne besede na odru.

Potem se je dejanje bolj in bolj zapletalo. Na odru so pričele padati trde besede, celo psovke, sumničenja, a tudi ljubezenski prizori so se vrstili. Največ sta bila na odru Vid in Jakopinova Milka. Poljanec je bilo kar všeč, da je sin tako uporaben in da se zna tako spretno sukati po odru. Niti to ga ne moti, da se z Jakopinovo Milko toliko ljubimkuje. J a k o pinovi nimajo slabega grunta; dekle utegne imeti lepo doto. Tako si misli Poljanec, ko ju gleda. Končno se objameta in si dolgo držita lice na licu, a Poljanec se niti zdaj ne zgane in ne povesi pogleda. Nasprotno, kakor zaverovan ju gleda, njima nad glavo mu pa zablesti petak v srebrnem sijaju; blesti in pleše in ves oder je poln srebrnega sijaja. Poljanec strmi, občinstvo strmi. Potem se začuti neko kašljanje, zatem šušljanje: "Joj, ugriznila ga je! Ste videli, Jakopinova je udrižnila Vida v lice! Da je le ni sram!" Da, Jakopinova Milka je tega zmožna, ona bi hotela imeti Vida po vsaki ceni. Kako ga drži in objema s svojim krepkim telesom, kakor bi ga hotela na sredi odra prikleniti nase in prisiliti, da jo vzame. Mila ni še pozabila, da je dala tedaj ob naboru prav ona Vidu najlepši šopek. In da

bi ga zdaj ne smela objeti? Saj ga ni ugriznila, le kam ta štramasta zijala gledajo, nekoliko krepkeje ga je pritisnila k sebi pa na uho mu je nekaj pošepnila. Kaj mu je šepnila, tega pa Mila ni nikomur povedala. Občinstvo se zgleduje, Grahkova Bara sramežljivo poveša glavo, morda je celo Vidu žal, da si je izbral Jakopinovo Milko. Vendar on zabriše to reč s spretnimi kretnjami, da ne morete vzbujati pohujšanja. Saj je le igra. Stvar se razvija živahno naprej. Poljanec zbrano gleda igro in neprenehoma mu pleše po odru petak. Ne le eden, vse polno bleščecih srebrncev mu miglja pred očmi. Zares, čudovit užitek za Poljanca, nekaj takega ni še svoj živ dan doživel.

Po igri ga počaka predsednik žele z odborniki ter se mu v imenu odbora slovesno zahvali za velikodušni dar. Poljanec zadovoljno prikima in gre. V žepu že čuti župansko čast. Da, petak ga je stala ta čast; ni ga škoda za tako veliko stvar. Tajase in obronke; potem so šli v ko si misli Poljanec, ko moško

stopa proti domu. Poljanca ga vpraša, kako je bilo. Mož se zadovoljno nasmehne in reče: "Lepo je bilo!" Poljanca: "Kaj je res Jakopinova štrama Vida objemala?" Poljanec: "Ah, beži no, kaj bi tisto! Tega niti videl nisem." Poljanca: "Nisi videl? Kam si pa štrama gledal?" Poljanec: "Res, lepo je bilo." Ona ga oponaša: "Lepo je bilo, koliko te je pa stalo? Kaj si res dal petak?"

On jo z nasmeškom pogleda: "Tudi ti že veš? Vsa vas že ve. E, za tako lepo stvar ni škoda denarja!" Ona jezna: "Tepec! Tako razsipaš denar, ali ga ni škoda?"

On odločno: "Nič ga ni škoda! To reč je treba podpreti, da dobijo ljudje veselje in se na Kresinju gibljejo tako, kakor je treba."

Jesen je nagibala k zimi. Ljudje so si pripravljali stelje. Hodili so žet praprot na gozdne bukove hoste grabit listje.

Ko je zapadel sneg, so šli gozdarji v gozdove. Poljanec, Vid in Jernač so obuli škornje, vzeli cepine in šli na delo. Les ti dnaša denar, živina ti služi denar, a pšenica ti daje kruha, zraven pa tudi denar. Poljančeva skrinja ni bila prazna in Poljančeve kašče so bile dobro založene. Gospodar, Vid in Jernač so šli s cepini po nove denarje, po nove petake. Kaj je Poljanec petak? Ena smreka mu vrže petak. Da, za eno boro smreko si je pridobil tedaj toliko ugleda, da se mu še zdaj dobro zdi. Bh, kaj je Poljanec za eno smreko, ko jih ima toliko? Nič mu ni. Če bi jih ne imel, bi tudi petakov ne bilo.

Zdaj bo pa treba prijeti, kajti sneg je dobro zapadel in tudi zmrazil. Ves tisti les, ki so ga bili že poleti podrli, se je do bro presušil. Zdaj ga bodo vozili z voličema k drči. Ni kaj posebno naporno, delo. S cepinom zabiješ betič v klado, ga zapneš na verigo in poženeš voli. Kar drči ti po suhem snegu. Poljančevim bi bilo to delo za igračo, le če bi ne bilo tako

Seveda vse pa ne more biti, kakor bi si želeli: suh sneg, da bi klade same drčale po njem, a obenem toplo vreme. Sicer pa imajo debele kožuhaste rokavice ter kučme čez usesa; ne bo jih zeblo. Poljanec vodi delo, Vid zapevja hlode, a Jernač poganja voliče. Delo gre prav složno od rok. V dobrem tednu je bilo to delo opravljeno, drugo bo opravila drča. Toda drčo so morali še prej prav temeljito pripraviti: odkopati zamete, zgladiti tla in reže zametati s snegom. ko so spustili prve hlode, so videli, da je še mongo ovir.

1906

1947

V BLAG SPOMIN

DRUGE OBLETNICE SMRTI LJUBLJENEGA MOŽA IN OČETA

Anthony A. Champa

ki je zaspal v Gospodu dne 16. januarja 1947.

Predragi, hitro prehitro odšel si od nas, toda ni priziva, ni pomoči, kajti:

Smrt ne gleda, smrt ne vpraša, kam naj s koso zaviti, ko najdražje nam odnaša, druge pač pomoči ni.

Ukloni se in pa odzovi, ker vse težave so prestane, ko v rajske si odšel višave, kjer ni solz, ni bolečin.

Tamkaj zopet se združili bomo skupaj enkrat vsi, Tebi tjakaj vsi sledili, na svidenje nad zvezdami!

Zalujoči:

MARY CHAMPA, soproga; ANTHONY IN EDWARD, sinova.

Cleveland, Ohio, 17. januarja 1949.

Kako se je vršil prvi pogreb

Naj sledi malo poročila o prvem pogrebu, ki se je vršil iz našega novega pogrebnega zavoda, 17010 Lake Shore Blvd.

Nikoli ne bi kdo mislil, da bo prvi pogreb odpremljen iz novega pogrebnega zavoda truplo najboljega našega in dolgoletnega prijatelja

JOHN L. ZALLER-JA

Kakor je njegova smrt iznenadila vso naselbino, prav tako je to vznemirilo tudi nas, ki smo ga poznali že iz njegovih otroških let, saj se je rodil in živel z nami, v naši vasi in fari, bil nam je sošol v detinskih letih, zato se tudi mi pridružujemo vsem, ki so od srca izražali družini sožalje.

Rajni John L. Zaller je dobil od svoje družine in od ljudi sijajen pogreb. Ljudje so se sočutno izražali. Rekli so, da mu je bilo še vreme tako milo in prijazno na njegov pogrebni dan.

Za časa vseh treh dni, ko je ležal v krsti, so se vrtili obiskovalci, poslavljajoč se od njega, pomilovaje soprogo in otroke. Nekateri so se zopet in zopet vračali. Težko je bilo slovo. "Prerano in preveč nenadoma nas je zapustil," so izgovarjali obiskovalci.

Rajni je bil mož. Kdor ga je poznal, ga je tudi spoštoval. Bil je mož dela, mož karakterja, in mož, ki je rad pomagal tistim, ki so pomoči potrebovali.

Toda tudi smrt ne uniči vsega. Njegov duh in njegov karakter bo ostal v njegovi družini. Soproga, ki mu je bila povsem na strani kot junaška verna žena in skrbna mati otrokom, njegovi sinovi, ki se nahajajo v odličnih službah z visoko izobrazbo, bodo gojili isto zavest že v podvojeni meri in tako bo bodočnost celija rane. Kjer ostane družinska zavest za delo in za nadaljevanje pravega družinskega spoznanja, tam niti smrt škodovati ne more.

Kakor je bil pokojnikov pogreb povsem velik, so novi pogrebni prostori odgovarjali v zadovoljstvo tako družini, kakor tudi vsem obiskovalcem in udeležencem.

Obenem izražamo naše sožalje in želimo ostalim veselejših dni v bodočnosti.

ANTON GRDINA IN SINOVI

G. WHISKERS

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

V BLAG SPOMIN
PETE OBLETNICE, ODKAR JE
UMRL NAŠ LJUBLJENI OČE

Joseph Hrovat

ki je mirno v Gospodu zaspal
16. januarja 1944

Odšel si, a nisi pozabljen.

Zalujoči ostali:

JOSEPH, sin;
MARY, FRANCES, ANGELA, VERA
in JANE, hčere.

Cleveland, O., 17. jan. 1949.